

Lill May Vestly
Dvergsnesveien 341
4639 KRISTIANSAND S

Vår ref.:
2020030620-18
(Bes oppgitt ved henvendelse)
Deres ref.:

Dato:
26.03.2020

Svar på skriftlig spørsmål om Bekymringsmelding og spørsmål om delegert beslutningsmyndighet

Jeg viser til skriftlig spørsmål innsendt pr epost datert 23.03.2020. Spørsmålet lød:

«Kjære ordfører Jan Oddvar Skisland!

Bystyret i Kristiansand behandlet på et hasteinnkalt og telefonbasert ekstraordinært bystyremøte 20.03.2020, sak 43/20 «Utvidet delegering av myndighet til formannskap og ordfører - fjernmøter mv.»

Bystyrets vedtak

1. Bystyret ber kommunedirektøren sikre at hovedutvalgene gjennomfører sine oppsatte møter, hvis nødvendig ved hjelp av digitale løsninger, fra dags dato. (Enstemmig)
2. Bystyret gir formannskapet vedtaksmyndighet i alle saker så langt det ikke fremgår av lov eller forskrift at bystyret selv eller andre må fatte vedtaket. Fullmakten innebærer også at formannskapet kan omgjøre vedtak av andre organer som er underordnet bystyret så langt lov eller forskrift ikke er til hinder for dette. Delegeringsadgangen er hjemlet i kommuneloven §§ 5-3 tredje ledd og 5-6 femte ledd. Dersom loven tillater det innvilger bystyret partiene som ikke er representert i formannskapet møte- og talerett i formannskapet så lenge delegeringsfullmakten gjelder. (70 stemte for/1 stemte mot fra PDK)
3. Bystyret gir formannskapet myndighet til å gi ordføreren utvidet fullmakt til å treffe vedtak i alle, bestemte eller enkeltstående saker som ikke har prinsipiell betydning og som ikke er omfattet av delegeringsperre fastsatt i eller i medhold av lov. Delegeringsadgangen er hjemlet i kommuneloven §§ 5-3 tredje ledd, 5-6 femte ledd og 6-1 femte ledd.
4. Vedtaksmyndigheten etter punkt 2 og 3 over begrenser ikke formannskapets og/eller ordføreren myndighet til å treffe vedtak i hastesaker, jf. kommuneloven § 11-8, Reglement for formannskapet § 3 og Reglement for ordfører.
5. Alle reglementer og delegeringer vedtatt av bystyret gjelder med de føringer som er gitt over. (Enstemmig)
6. Punktene over gjelder så lenge det er nødvendig i forbindelse med håndtering av korona-utbruddet, men det skal så snart som mulig etableres praksis hvor bystyremøtene gjennomføres som fjernmøter slik at behovet for delegering av myndighet som vedtatt i denne saken opphører. Vedtak i denne saken har uansett maksimal varighet frem til 17.6.2020. Om situasjonen krever videreføring av delegering etter denne dato må dette vedtas i en ny sak. I den tid delegeringsfullmakten nyttes

skal bystyret snarest mulig orienteres skriftlig om hvert vedtak som fattes. Vedtakene gjort i denne saken tas opp til ny behandling om minimum 1/3 av bystyrerepresentantene krever det før 17.6.2020. (36 mot fra AP, H, KrF, Uavhengige, MDG / 35 for fra Dem, FrP, TVP, SV, V, PP, R, PDK)

7. Vedtak som tas på delegert fullmakt i tråd med denne saken refereres i det første ordinære bystyremøte. (Enstemmig)

Et omfattende vedtak med avdemokratiserende virkning

Her er det fattet et voldsomt vedtak som delegerer all politisk beslutningsmyndighet i alle saker fra Bystyret til Formannskapet og ordfører. Det tømmer bystyret for makt, endrer voteringsstyrken mellom partiene og massepermitterer alle bystyrepolitikere. De fire partiene som ikke er representert i Formannskapet mister i realiteten sin stemmerett, og er dermed skjøvet helt ut av politikken. De partiene som har fast plass der, med enten 1 eller 2 representanter, får i voteringer et annet styrkeforhold enn i bystyret. Med dette er valgresultatet avsatt, og demokratiets dypeste respekt for folkeviljen er ikke fullbyrdet.

Vedtaket massepermitterer alle bystyrepolitikere. Vervet som folkevalgt er så viktig at det har rang over representantenes daglige arbeid, og permisjon innvilges kun ved flytting. Vervet er personlig, dvs basert på tillit til enkeltpersonen som er stemt inn. Den dimensjonen av demokratiet elimineres. Vedtaket gjelder ikke bare i saker om liv og helse og andre hastesaker i forhold til koronapandemiens unntakstilstand, men i alle politiske saker. Dette til tross for at det er uhensiktsmessig fordi ingen vet hvilken verden som møter oss etter krisen er over. Alternativt forslag til vedtak, «Alle saker som ikke er nødvendige, utsettes til unntakstilstanden er opphevet» ble nedstemt. Sakslisten til første formannskapsmøtet har dagsorden med ordinære saker, hvor bl.a. langvarige saker skal sluttbehandles. Som følge av de enorme samfunnsendringer, vil store endringer måtte vedtas med langsiktige konsekvenser. Uten hele bredden av demokratiet.

I vedtaket er det lagt inn unyanserte begrensninger for delegeringen, med rom for fortolkning. Eksempelvis: Delegeringsfullmakten gjelder så lenge det er nødvendig. Bystyret skal snarest mulig orienteres skriftlig om hvert vedtak som fattes. Så snart som mulig skal bystyret gjennomføres som fjernmøter. Til sammenligning har nasjonal koronalov klare avgrensninger for 62 lovområder hvor kriseloven kan komme til bruk.

I forhandlingene ble disse hovedpunktene i endret i lovforslaget: Stortinget har skjerpet inn varigheten av kriseloven til én måned, mens regjeringen ønsket seg seks måneder.

Fullmakten vil ikke være generell, men gjelde for enkelte lover.

Totalt kan regjeringen endre 62 lover, men den skal først vurdere om dette kan gjøres gjennom normal lovbehandling.

Det er bestemt at det vil kreve en tredjedel av stemmene i Stortinget for å sette ned foten mot en endring som gjøres i regjering.

Det presiseres at domstolene skal kunne prøve lovligheten av vedtakene som blir gjort, samt at partene i arbeidslivet skal involveres i alle spørsmål som har med arbeidslivet å gjøre. Et vedtak med klare juridiske svakheter

Vedtaket i sak 43/20 har klare juridiske svakheter

Vedtaket pkt 2 om utvidelse av formannskapet med en innvilgelse av møte- og talerett for flere partier i Formannskapet, inneholder et forbehold «dersom loven tillater det..»

Forbeholdet ble tilføyd under debatten, da kommuneadvokaten ikke kunne svare på om dette var lovlig. I følge jussprofessor og nestor på Kommuneloven, Jan Fridtjof Bernt, er dette ulovlig.

Vedtaket ble fattet i god tro, men hensikten med vedtaket, og den demokratiske intensjonen i folkevalgfunksjonen, er ikke oppfylt.

Rettferd er noe vi tilstreber, gjennom vedtak som holder et demokratisk minstemål. De politiske vedtak som fattes fremover, hjemlet i et svakt vedtak av en slik art og omfang, og

tuftet på et innskrenket demokrati, vil ikke kunne stå seg, og heller ikke ha legitimitet så lenge det ikke har et fullt bystyret bak seg.

Ved uklarheter eller strid kan vedtaket i etterkant ankes til Fylkesmannen gjennom lovlighetskontroll.

De demokratiske forholdene er fortsatt uavklart. Første formannskapsmøtet med utvidet myndighet, avholdes i morgen onsdag 25.03.2020. Spørsmålet om møte- og talerett er ikke svart ut av kommuneadvokaten, og de fire partiene er ikke ordinært innkalt. Innkalling til møtet skal sendes organets medlemmer med høvelig varsel, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles, normalt 4-5 dager. Sakslisten ble kunngjort så sent som to dager før, og er også av en slik karakter med tunge saker, at det er behov for å gruppebehandle sakene før møtet.

Kritikk av prosessen

Den politiske ledelsen har valgt å ikke ta i bruk digitale møteverktøy som kunne videreført bystyrets møter. Andre kommuner har valgt å ta i bruk kommunikasjonsverktøy som Skype, Zoom, Team, Discord, som daglig brukes i en rekke store konsern.

Det er ikke kommunisert hvilke ekstraordinære behov som trenger så raske politiske beslutningslinjer at ikke bystyret kan vedta det i en evt hasteinnkalling.

Det er ikke kommunisert hvilke lovverk som ikke er tilstrekkelig til å håndtere spesielle krisebeslutninger. Beredskapslover og smittevernlover har allerede utvidet fullmakt til å gripe inn ved fare for liv og helse.

Vedtaket er ikke i tråd med de nye nasjonale kriselover som ble fremforhandlet i Stortinget i helgen, og formelt skal vedtas i Stortinget 26.03.2020. Det er interessant at Jonas Gahr Støre fra AP er opposisjonsleder og saksordfører, og reduserte fullmaktene i regjeringens forslag. Ordfører Jan Oddvar Skisland fra samme parti, la frem et delegeringsforslag med blankofullmakt uten begrensninger utover 4,5 mnd varighet.

Kristiansand kommune må opptre og bør fatte vedtak som er forankret i lovens intensjon og bestemmelser i Prop. 56 L Midlertidig lov om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koraloven)

<https://www.regjeringen.no/contentassets/67f1865abd6e45009a2394ed03d1b88a/no/pdfs/prp201920200056000dddpdfs.pdf> Intensjonen i koraloven har vært å ivareta demokratiet så langt som mulig. Særlig aktuelt er kap 3 pkt 7 om lempeligere krav til sammenslutninger, og pkt 8 om endringer i kommunenloven som åpner for mer lempelige behandlingsformer i kommunale saker.

Koralovens unntaksbestemmelser har begrensninger i tid og gjelder for 1 mnd av gangen. Og også en fullmaktbegrensning hvor 1/3 av Stortinget har en direkte mulighet til inngripen i dagsorden, og hindre at en sak blir behandlet, ved å kunne reversere fullmakten med umiddelbar virkning.

Vårt lokale vedtak har innvilget 1/3 av bystyret kun mulighet til å kreve ny behandling etter saken er vedtatt. Denne nyanseforskjell er avgjørende for styrken i demokratiet.

Nasjonal koralov har klare avgrensninger i nedslagsfelt. En slik saksfelt-avgrensning bør også ligge i den fullmakt formannskapet ber bystyret om.

Verd å merke seg er at andre kommuner i denne situasjonen har funnet modeller som har ivaretatt demokratiske prinsipper i større grad enn Kristiansands vedtak.

Det er grunn til å stille spørsmål ved hasteinnkalling med 47 timers varsel til det første forsøket på ekstraordinært bystyre på epost, og deretter 20 timers varsel på ny bystyrebehandling over telefon. Tidspunktet ble lagt før Stortingets behandling av nasjonal koralov, og det var følgelig ikke mulig å ta inn signalene og harmonisere. Saksfremstillingen har en juridisk språkdrakt hvor intensjonen ikke fremstår som klar og tydelig. At vedtak over epost krevde enstemmighet var underkommunisert. Dette er

vesentlig fordi det kan føre til at representanter kan avstå fra å bruke sin vetorett. Det ble ikke gitt anledning til kontradiksjon, motmæle, eller alternative forslag.

Spørsmål til ordføreren

1. Hva tenker ordføreren om lovligheten av sende ut innkalling og sakspapirer så sent som under 48 timer før utvalgsmøte?
2. Anser ordfører at alle bystyresakene som står på sakslista den 25.03.20 er å regne som hastesaker og eller saker som er i tråd med varsomheten som ble lovet av enkelte formannskapsmedlemmer under fullmaktsbehandlingen på fredag?
3. Hva tenker ordføreren om lovligheten ved at det også foreligger saksbehandlingsfeil under bystyremøtet den 20.03.20. Dette begrunnes i at representanten til Anette Jakobsen, Jørgen Pettersen (TVP) tiltrådte saksbehandlingen etter at behandlingen av saken var startet. Også dette strider mot vårt regelverk og forholdet kan om nødvendig dokumenteres. Dette forholdet alene er grunnlag for at vedtaket er ugyldig, og man må dermed behandle saken på nytt.
4. Ser ordføreren behov for at fredagens vedtak behandles på nytt i en ny innkalling til bystyret på bakgrunn av svakheter i prosess og vedtak og i lys av signaler fra nytt kriselovverk på nasjonalt hold?

Manglende demokratiforståelse

Rammeverket for den moderne verden er demokratiet. I en tid hvor landet er i krise, må demokratiet stå blankpolert med tydelige ledere, presise lover og ryddige prosesser. Det er nettopp nå vi trenger demokratiet i sin fulle bredde, og politikerne er valgt til å vokte det.

Midt i den mest uoversiktlige og gjennomgripende unntakstilstanden i fredstid og den største lockdown i menneskets historie, velger Bystyret i Kristiansand, med et ruvende flertall av 70 bystyrerepresentanter mot 1 stemme, å demontere det demokratiske rammeverket, forlate demokratiske prinsipper, innskrenke folkeviljens representasjon, og flytte beslutningsmyndigheten over 110 000 innbyggere og kommunens milliardbudsjetter, over i hendene til de 15 politikerne i formannskapet.

Dette skjer gjennom en hastebasert prosess med svake vedtak. Det kan synes som man har handlet ut fra frykt og ikke ut fra den rasjonelle tanke. Ordfører, varaordfører og bystyreflertallet har strøket i demokrati. Vi må nå holde den demokratiske fanen høyt. Med dyp respekt for folkeviljen bak valgresultatet skal det demokratiske styrkeforholdet mellom partiene bevares også i krisetid. Hele bredden av demokratiet trengs særlig i en krisetid.

Jeg imøteser et svar før Formannskapsmøte 25.03.2020.»

Svar:

Jeg kan ikke se at det fremkommer vesentlige nye forhold her sammenlignet med det som har blitt tatt opp før og under bystyrets behandling av saken vedrørende delegasjon av vedtaksmyndighet til formannskapet. Mitt syn på denne saken er blitt kjent gjennom behandlingen, og jeg gjentar derfor ikke det her. Jeg kan heller ikke se at det skulle være nødvendig med en ny bystyrebehandling om delegasjonen av vedtaksmyndighet til formannskapet.

Med vennlig hilsen

Jan Oddvar Skisland
Ordfører

Dokumentet er godkjent elektronisk og gyldig uten underskrift

Kopi Bystyret